

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

13. Quibus modis mortificandæ sint huiusmodi paßiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

lò pòst expirârit. Idem de alijs passionibus dici potest, quando non mortificantur.

Nonnulli tamen in ea sentētia sunt, vt arbitrentur, se in ægritudinem lapsuros, si obortam iram, tristitiamue refranare conentur; vnde passioni cedentes animæ suæ perniciem afferunt, & malè ædificant proximum, ac Deum grauitè offendunt, imò & corporis sanitatem, si sinant passionem augete, lædunt, vt liquet experientia. Quare concludo sedulam passionum mortificationem, plurimum valere ad conseruandam animæ corporisque incolumitatem, ad extirpandam tyrannicam vitiõrum seruitutem, ac denique ad veram, & solidam pacem internam externamque obtinendam.

CAPVT XIII.

*Quæ ratione mortificandæ sint passiones
existentes in parte hominis
sensitiua.*

EX ijs, quæ superius dicta sunt, de modo mortificandi amorem proprium, & voluntatem propriam facile liquet, quemadmodum

S S fiat

sint mortificandæ passiones. Licet enim aliquando fieri possit, vt sine vilo respectu ad passiones peccetur propria voluntate, vt cum peccatur ex mera malitia, tamen omnes ferè prauæ voluntatis nostræ actiones originem habent ab aliqua passione non mortificata in ijs, qui seruire Deo cœperunt. Quare breuiter de mortificatione passionum agemus. Passio amoris, quæ prima omnium est, & desiderij, quæ secunda est, inordinatæ sunt. Primo, quando homo amat vel desiderat, quæ natura sua cum diuina lege pugnant, vt est iniuste detinere rem alienam, alterius coniuge abuti, &c. In quo genere non opus est diu dispicere, quid agendum sit: constat enim pœnitentia talia esse corrigenda ab ijs, qui nondum adiuvante diuina gratia viam pulcherrimam obseruationis mandatorum Dei inire cœperunt. Secundo, inordinatæ sunt, quando homo amat vel expetit, non quidem res suapte natura malas, sed superuacaneas, & idcirco culpæ obnoxias, vt opes, domos, hortos, vestium mollitiem, victus delicias, aliaque quæ non conueniunt homini humilitatis, aliarumque virtutum Christianarum studio. Tertiò

*Passio amoris,
Desiderij.*

tiò inordinatæ sunt, quando homo amat & desiderat necessaria, non ob necessitatem, sed voluptatem, aut si ob necessitatem quidem, amet tamen immodico affectu. Hoc autem, teste S. Augustino, & B. Gregorio argumentum est aliquem affectu inordinato amoris vel desiderij in res necessarias ferri, quando ijs destitutus magnoperè affligitur: si enim illa propter Deum amasset, cùm à manu eiusdem Dei profectū sit, quod illis sit exutus, voluntatem suam cum diuina conformasset. Has inordinationes mortificare debet homo, ea ratione qua diximus, mortificandum amorem proprium, non desiderando, nisi ea, quibus ægrè carere possumus, idque non ad nos solandos, sed ad satisfaciendum necessitati, & diuinæ ordinationi, quæ ita voluit, ac ex parte nostra optando viuere sine vlla delectatione corporali, si eam Deus non concessisset. Itaque quando Deo sic visum fuerit, etiam amorem parentum, filiorum, vxoris, amicorum, & aliorum non secus, quam aliarum rerum temporalium, exuere, & paratum esse, quando casus ita tulerit, illos omnes pro Christo deserere.

Passio delectationis & gaudij inordinata. *Delectatio nis.*

S 6

*Aug. de ve-
rareli. c. 48.*

Greg l. 31.

mor. c. 8.

ordinata est, quando homo oblectatur, & gaudet in rerum temporalium vsu & successu, non quia vsus ille necessarius, vel animæ proficius est ad charitatem promouendam, aliumque virtutis finem obtinendum, sed quia voluptatem quãdam affert naturæ conuenientem: vt si quis oblectetur spectandis ludis, & comœdijs, non ob commodum, quod inde prouenit, sed ob voluptatem solam, quam spectando capit. Item, si, quoniam magnum fecit quæstum in negotiatione, aut hæreditas obuenerit copiosa, vel munus publicum valde fructuosum nactus est, de ijs gaudet, non quod commodare queant salutem animæ suæ, vel aliorum, aut quod necessitati multorum possit eorum ope succurrere, sed tantum, quia magnam ex eo euentu capit consolationem. Idem est in alijs rebus ordinarijs, vt si quis lætetur ob victum vel vestitum, ob donum egregium acceptum, ob laudes ab alijs auditas, & alia similia carni placentia, tantum quia voluptatem aliquam ista afferunt, nullo alio fine proposito virtuti consentaneo: hæc enim lætitia inordinata est, rationeque ac spiritu mortificanda, vt scilicet ea non expetatur, nisi necessitatis vel utilitatis nomine.

quæ in animam ipsius vel proximi re-
dundet. Quæ doctrina liquidò colligi-
tur ex eo, quod alibi dictum est de actio-
nibus adiaphoris, quæ per se nec bonæ,
nec malæ sunt, bonum finem esse præ-
stituendum, vt virtutum laudem obti-
neant.

Quæ dicta sunt de passione gaudij, *Tristitiæ*,
similiter intelligenda sunt de passione
tristitiæ. Videamus ergò quæ sit tri-
stitia inordinata à nobis mortifican-
da. Quando ob iacturam rerum tem-
poralium factam, aliave incommoda
accepta in victu, vestitu, habitatione,
parentibus, amicis animo derisimur,
non quia inde grauius offensus sit
Deus, aut quia detrimentum aliquod
nostræ proximorumve salutis & pro-
fectui accesserit, sed quod consolatio
aliqua nobis adempta sit, tunc tristitia
inordinata laboramus, quæ destituta
est sine veræ virtutis. Quare ratione
mortificare & corrigere hanc passio-
nem tenemur, quod fiet, si eam tan-
quam de manu Dei pro expiatione pec-
catorum nostrorum suscipiamus.

Timor quoque vanus & inordina-
tus est, quando homo reformidat aut *Timor*,
corporis & fortunæ damna, aut exci-
dere è gratia & beneuolentia homi-
num,

num, non quòd timeat Deum offendere, aut alio nocumento spiritali suam vel aliorum animam afficere, sed tantum, quia horret damni temporalis grauitatem. Qui timor sic mortificandus est, vt se homo promptum offerat ad omnia damna fortiter perferenda, quæ Deus immiserit & permiserit. Sunt & alij timores inordinati, quibus homo plus æquo terretur rebus alterius vitæ, vt spectris, vmbriis, apparitionibus spirituum, & idcirco non audet solus degere in domo aliqua, aut solus in tenebris iter carpere. Hi timores mortificandi sunt actionibus contrarijs, vt transeundo per locum spectris obnoxium, & orationibus pijsque meditationibus vacando.

Ira.

Ira passio non solum inordinata in nobis est, quando exposcimus vindictam, aut verbis contumeliosis alios inuadimus, sed etiam quando nulla voce emissa, aut signo dato in nobis ipsis turbamur, aut in proximum commouemur ob defectus in illo animaduersos, atque ita animo ab eodem alienamur, & in corde illum iudicamus, ac vilipendimus. Hæc ira mortificanda est eleuando cor ad Deum, & à misericordie eius manu recipiendo poenam, quam

DE MORTIF. VOLVNT. 43

quam ira nobis attulit, auxiliumque implorando quo funditus comprimatur, vt diximus alibi de remedijs ad acquirendam patientiam commemoratis.

Indignatio in proximum, orta ex consideratione defectuum eius, mortificanda est, compatiendo illi, & lapsus excusando, quoad fieri potest: cogitando item & in conspectu Dei agnoscendo, nos multò deteriora perpetravimus, nisi diuina manu conseruati fuisset. Verùm hic aduertendum est, has passionum inordinationes non semper esse peccata in voluntate, nisi voluntas illas optet, acceptet, vel non refrænet & mortificet, sicut oportet: si vero aduigilans statim repudiet & rationi subijciat, tum licet earum commotionem sentiat in parte sensitua, vt loquitur Apostolus, rea non fit damnationis, imo virtutes earumque meritum sibi cumulat, & gloriam auget in cælo. Quare seruo Dei non debet videri superuacanea hæc subtilior de passionibus tractatio, quoniam progressus magnos in amore Dei, omnique virtutum laude facere potest, qui in mortificandis animi perturbationibus egregiè se exercitauerit. Quòd si cuiquam

*Indignatio
nis.*

Ro. 7. & 8.

quam non admodum arridet hoc mortificandarum passionum studium, non est tamen infructuosum hanc doctrinam habere perspectam, ut cum Deo menti desiderium tale iniecerit, facilius & promptius amplectatur. Nec vero modus mortificandæ, verbi causa, iræ, quod aliquis suspicari posset, impedit superiores, quo minus sibi subiectos: cum opus est, corrigere vel castigare possint, sed iuuat, ut moderate ac debito fine, atque etiam merito corrigentis & correcti fiat. Nec item mortificatio indignationis contra proximum vetat, ne indignemur contra crimina & noxas peccantium, sed temperat cor nostrum, ut sic indignemur in defectus, ut tamen non dimoueamur ab amore personæ peccantis. *Vera enim iustitia, inquit beatus Gregorius, compassionem habet, non indignationem.*

*Hom. 34. in
Euang.*

CAPVT XIV.

De mortificatione sensuum exteriorum.

Post mortificationem propriæ voluntatis, quæ inest parti animæ spiritali, & passionum inhaerentium parti sensitiuæ interiori, congruens est, ut deinceps tractemus de mortificatione sensuum exteriorum,